

Existuje v mé obci energetická chudoba? Kde se soustřeďuje a jak je závažná? Koho nejvíce postihuje? Jaké jsou nejdůležitější určující faktory?

Varovné signály o možném výskytu energetické chudoby se mohou objevovat odkudkoli. Může se jednat o informaci od sociálních služeb o velkém počtu domácností, které žádají o pomoc z důvodu velmi vysokých účtů za energie, nebo jste viděli národní zprávu o energetické chudobě a máte podezření, že by se to mohlo týkat i vaší obce. **Analýza** je počátkem řady událostí, které tvoří snahu o zmírnění energetické chudoby, a je základem pro porozumění hlavním příčinám

Poradenské centrum pro energetickou chudobu navrhuje **7 praktických kroků, které mohou obcím pomoci v jejich úsilí začít analyzovat a řešit energetickou chudobu** bez ohledu na geografické, kulturní a ekonomické podmínky. Tyto kroky můžete využít jako kontrolní seznam nebo návod a začít od toho nejdůležitějšího. Jádro metodiky si můžete přizpůsobit svému prostředí, aby vám pomohlo při vypracovávání důkladného souboru opatření nebo při začleňování otázek energetické chudoby do stávajících plánů v oblasti klimatu a energetiky. Na konci této první fáze budete mít k dispozici ucelenou zprávu „Místní analýza energetické chudoby“, která vám bude účinně pomáhat nejen při plánování a provádění opatření, ale také při zapojení širší sítě zúčastněných stran na základě konkrétních podkladů.

Podívejme se tedy na kroky analýzy energetické chudoby.

7 praktických kroků analýzy energetické chudoby – průvodce Poradenského centra pro energetickou chudobu (EPAH)

Prostředí a koordinace

Krok 1 – Porozumění složitosti energetické chudoby

Cíl:

Porozumění tématu do větší hloubky

Začněte tím, že získáte úplný přehled o tom, jak se energetická chudoba v obci projevuje. Prostudujte si, co je to energetická chudoba, jaké jsou její příčiny, faktory, důsledky a o co jde při analýze tohoto problému. Během svého zkoumání naleznete různé publikace a studijní materiály, které mohou být užitečné v různých fázích.

Činnost:

Vytvořte seznam všech dostupných zdrojů.

Krok 2 – Určení a zapojení zúčastněných stran

Cíl:

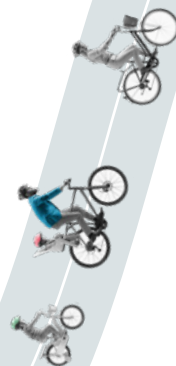
Vytvoření pracovní skupiny

Energetická chudoba se dotýká různých oblastí společnosti včetně oblasti sociální, energetické, bytové, zdravotní a environmentální. Abyste si zajistili pohledy z různých perspektiv, začněte spojovat síly s interními (z jiných oddělení) a externími (mimo obecní úřad) zúčastněnými stranami. Ve vztahu k interním zúčastněným stranám zvažte vytvoření pracovní skupiny napříč odděleními, která by byla schopna vnést do analýzy různé technické a sociální perspektivy.

Ve vztahu k externím zúčastněným stranám oslovte místní odborníky, organizace občanské společnosti, nevládní organizace, sociální služby, družstva, výzkumná centra, vysoké školy, energetické společnosti, banky, investiční fondy, malé a střední podniky apod. A prozkoumejte možnosti spolupráce.

Činnost:

Zmapujte interní a externí zúčastněné strany a uspořádejte schůzky s cílem nalézt potenciální synergie.

Od informací k definici

Krok 3 – Stanovení hypotéz a jejich analýza

Cíl:

Zpřesnění výchozího pozorování o další prvky

Bez ohledu na to, co vyvolalo váš zájem o analýzu energetické chudoby, je užitečné sestavit různé hypotézy, které mohou poskytnout další informace o výchozím pozorování. V této fázi budete vycházet z praktických zkušeností a znalostí pracovních skupin zaměřených na místní problémy a poskytování podpory ohroženým občanům. Dále je propojíte s informacemi získanými z provedeného průzkumu (krok 1) a stanovíte soubor hypotéz týkajících se potenciálních problémů, které je třeba prověřit.

Činnost:

Vytvořte seznam hypotéz a analyzujte jejich správnost. Příklad:

Hypotéza: Domníváme se, že v části obce X může existovat energetická chudoba způsobená nedostatečnou kvalitou bytů.

Otázky: Jaké jsou problémy s byty (izolace střechy, stará budova, zastaralý systém vytápění atd.)? Proč se nerekonstruují?

Podpůrné informace: K dispozici

Krok 4 – Definování informací, které budete shromažďovat: příslušné ukazatele a další zdroje

Cíl:

Měření dopadu na místní úrovni

Ukazatele jsou v podstatě metodou sledování našeho úsilí, a proto jsou užitečné pro usměrňování a/nebo přizpůsobování prováděných opatření. Vybrané ukazatele energetické chudoby by měly být kombinací kvalitativních a kvantitativních ukazatelů, přičemž je třeba mít na paměti, že by měly být vhodné pro sledování místního dopadu a poskytovat určitou míru flexibility a odstupňování, aby dokázaly zachytit ohrožení obyvatel. Měly by reprezentovat různé aspekty problému a poskytovat informativní výsledky. Současně je třeba zohlednit dostupný rozpočet. Definování reprezentativního, měřitelného a přesného ukazatele může být obtížné. Dobrým výchozím bodem je podívat se na dostupné soubory 56 ukazatelů místní energetické chudoby, které navrhl Pakt starostů a primátorů společně s EPAH.

Činnost:

Určete soubor ukazatelů, které mohou být vhodné pro vaše místní podmínky, a posuďte, zda mohou být užitečné pro získání odpovědí ve vztahu k vaší hypotéze.

Od informací k definici

Krok 5 – Shromažďování údajů a dalších podkladů

Cíl:

Integrace informací, které máte k dispozici

V tomto kroku je třeba nalézt údaje, které odpovídají na otázky položené v souvislosti s hypotézami a které lze přiřadit k vybraným ukazatelům. Je důležité ověřit, zda údaje splňují určité základní zásady, jako je například **geografické rozložení**. Shromážděné údaje a podklady by měly být k dispozici v rozsahu odpovídajícím vašemu zájmu. Dávejte pozor na úpravu škálování národních dat, která může vést k nesprávným výkladům. Důležité je také **časové rozložení**, aby bylo možné ověřit, zda je soubor údajů k dispozici za různá období, a porozumět tak trendům. Kromě toho je důležité zajistit, že údaje budou v budoucnu aktualizovány, aby bylo možné sledovat změny a účinnost vašich opatření. A také je důležitá **platnost a spolehlivost**, zejména pokud údaje neshromažďujete přímo vy, ale poskytují je externí subjekty. Zdroje je nutné ověřit a ujistit se o jejich spolehlivosti, například zajistit, aby kvantitativní údaje byly shromažďovány při dodržení statistických zásad.

Činnost:

Po přezkoumání stávajících údajů vyhodnoťte, zda potřebujete další údaje, které můžete shromáždit mimo jiné pomocí národních statistik, průzkumů, rozhovorů a cílových skupin.

Krok 6 – Zpracování všech informací a údajů

Cíl:

Propojení hypotéz, ukazatelů a informací

Po výběru ukazatelů a shromáždění údajů, které je vhodně reprezentují, je třeba přezkoumat hypotézy stanovené v kroku 3. Neexistuje jen jeden správný způsob analýzy údajů. Můžete určit soubor ukazatelů a posuzovat je jednotlivě nebo je porovnávat mezi sebou, případně je posuzovat společně. **Hypotézu můžete analyzovat znovu** na základě nových výsledků, které jste získali, a projednat ji v rámci své vytvořené pracovní skupiny.

Činnost:

Vypracujte tabulku s hypotézami, ukazateli a souborem údajů a propojte každou hypotézu s konkrétními ukazateli a souborem údajů potřebným k jejímu sledování.

Dokončení

Krok 7 – definování místní energetické chudoby a informování o ní

Cíl:

Ukončení první fáze, zaznamenání postupu a poskytnutí klíčových informací.

Nyní, když máte všechny jednotlivé prvky, je třeba uzavřít fázi analýzy strukturovanou zprávou, která zaznamenává použitou metodiku a provedené kroky. Usnadněte si tak zapamatování provedených opatření a postup bude také přehlednější pro jakoukoli externí osobu, která bude chtít porozumět tomu, jak jste analýzu provedli. V této fázi budete muset zjistit tomu, jakým způsobem máte informace prezentovat, abyste zapojili různé skupiny, které mohou navrhovaná opatření podpořit. Schopnost komunikovat je účinným nástrojem pro získání shody názorů, mobilizaci politické vůle a/nebo získání finančních prostředků. Abyste toho dosáhli, určete klíčová sdělení, která chcete vyjádřit, a definujte cílovou skupinu (cílové skupiny).

Činnost:

epište návrh zprávy o analýze energetické chudoby a poskytněte ji jednotlivým zúčastněným stranám, abyste získali jejich podněty. Určete jednu kontaktní osobu, která dokončí úpravy, a začněte přemýšlet o další fázi: plánování opatření.

Tento dokument vypracovalo [Poradenské centrum pro energetickou chudobu \(EPAH\)](#), hlavní iniciativa EU, kterou na žádost Evropského parlamentu řídí Evropská komise. Obsah vychází z „[Příručky EPAH 1: Průvodce analýzou energetické chudoby](#)“, která je součástí „[Příručky EPAH: Průvodce pro porozumění a řešení energetické chudoby](#)“. Cílem řady praktických příruček pro místní samosprávy a odborníky je pomoci místním samosprávám řešit energetickou chudobu a zajistit, aby byly účinně řešeny sociální aspekty energetické transformace.

Datum vydání: září 2023